

Egykor szőlőt termesztettek a szegedi határban

SZEGED. Az alföldi, avagy homoki borokat hajlamosak vagyunk lenézni a domb- és hegyvidéki borokkal szemben. Utóbbi területeket történelmi borvidékeknek nevezzük, pedig az alföldi is az. Az 1875-ös filoxéravész után a történelmi Magyarországon felértékelődtek az alföldi területek, mivel a homoktalajon nem tudott megélni a szőlőgyökértetű, és így nem pusztította el a szőlőtőkét.

Mód László, az SZTE BTK Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék adjunktusa arról mesélt tegnap a szegedi Szenior Centerben tartott előadásán, hogy egykor virágzott a szőlő- és bortermelés a szegedi határban. **5. »**

A középkorban még virágzott a helyi borkultúra Szegeden

Az alföldi, azaz a homoki borokat hajlamosak vagyunk lenézni a domb- és hegyvidéki borokkal szemben. Az utóbbi területeket nevezzük történelmi borvidékeknek, pedig az alföldi is az. Az 1875-ös filoxéravész után született meg a történelmi Magyarországon, mivel a homoktalajokon nem tudott megélni a szőlőgyökértetű, így az alföldi területek felértékelődtek.

SZEGED KANCSÁR TÍMEA

– Magyarkák, kadarkák, kövidinkák. Gondolom, mindenkiben keltenek ezek a fajtanevek bizonyos emlékeket. Sajnos a kadarka és a kövidinka mélyrepülésen ment keresztül. 1990 előtt nem éppen a minőségi borokkal azonosítottuk a fajtákat. De szerencsére vannak olyan borászok, akik az elmúlt évtizedekben újra-

Hajlamosak vagyunk lenézni a homoki borokat, pedig azok is lehetnek jó minőségűek. FOTÓ: FRANK YVETTE

hangolták ezeket a fajtákat, és bebizonyították, hogy gondos termesztési technológiával és borkészítéssel lehet belőlük minőséget készíteni – kezdte előadását tegnap Mód László.

Az SZTE BTK Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék adjunktusa a szőlő- és bortermelés múltjáról mesélt a szegedi határban.

SZEGED SZŐLÉSZETI, BORÁSZATI MÚLTJA

Mód László 20 éve foglalkozik a szőlő- és borkultúra kutatásával. Elsősorban néprajzi és kultúrtörténeti aspektusból igyekszik a szőlőtermesztést és a borkészítést körbejárni. Szeged szőlészeti, borászati múltját próbálta feltárni, már lassan

5-6 éve kutat ebben a témában. Szerinte a kadarkának sajnos nem lesz olyan reneszánsza, amilyen a két világháború között volt Magyarországon. A vörösbor nagyjából egyenlő volt a kadarkával. A Siller borokkal szoktuk azonosítani.

AKTÍV BORTERMELÉS FOLYT

A kövidinka azonban – elsősorban soltvadkerti borászoknak köszönhetően – megújult, és visszatért a régi fénye. Ma már minőségi kövidinkákat lehet a polcokról leemelni. A magyarka

piros és fehér szlanka néven is ismert, néhány helyen még az alföldi tanyavilágban termesztik. A magyarkák, a kadarkák és a kövidinkák jellemezték a magyar szőlőskerteket. De szinte teljesen kikopott a köztudatból, hogy Szegeden és környékén valamikor aktív bortermelés zajlott. Pedig a 19–20. század fordulóján szeged az egyik legjelentősebb homoki szőlőtermesztő település volt. Csengelétől Ásotthalomig – a nagy kiterjedésű szegedi határban – 12 ezer kataszteri szőlőt műveltek.

HÍRES SZATYMAZI BOROK

Sokréttű szőlőbirtok-tulajdonos társadalom jellemezte a környéket. Voltak köztük úri birtokosok, városi polgárok, polgármesterek, alpolgármesterek. De ott voltak a társadalmi ranglétrának a végén azok a kis területen gazdálkodó szegény paraszti családok, akik a felosztott legelőkből és a kiosztott pusztákból néhány holdat vásároltak, szőlőt telepítettek, és próbáltak belőle megélni. Ehhez még hozzá tartozott egy nagyszámú alkalmazotti réteg, például a napszámosok, szőlőkapások. A szatymazi úri villák kertjeit sem a városi tulajdonosok művelték, hanem a napszámosok.

ELTÚNT A VIRÁGZÓ BORKULTÚRA

Még a mohácsi vész előtti időszakból is maradtak fenn különböző írásos források, amelyek bizonyítják, hogy folyt szőlőtermesztés ezen a vidéken. Jelentős borvidék volt a Szerémség területén. (A történeti-földrajzi régió az egykori Magyar Királyság, illetve a mai Horvátország és Szerbia területén; a Duna és a Száva között elterülő nagytáj.) A középkorban a Szerémség olyan volt, mint ma Tokaj. A török pusztítása után a magyar lakosság jelentős része elhagyta a területet, és itt a középkori borkultúra eltűnt.